

JUŽNA AMERIKA PRIČELA ZATIRATI NACIJSKO GOLAZEN

Hitler, strupeni pajek v Berlinu, razpreda od tam svoje nacijske mreže po vsem svetu.

PODOBEN JE OGABNEMU POLIPU, KI IZTEZA SVOJE SLUZASTE TIPALKE PO SVOJIH ŽRTVAH

Nacisti so na široko razpredli svojo propagando v Južni Ameriki, ker v Severni Ameriki zaradi odločnega nastopa predsednika Roosevelta. Toda nemška propaganda ni več tako nevarna kot je bila prej, ker je prvič zdaj do dna pregledana, in drugič, ker se nacijskih diplomatov, ki so glavni iniciatorji zarot, ne gladi nič več z rokovnicami, temveč jih zdaj enostavno brejno v zadnico in iztirajo iz dežele. Zadnji tak primer smo imeli v republiki Boliviji.

11 trukov dokumentov

Poleg Bolivije je nacijska kampanja najbolj razpredena v republikah Argentini in Kolumbiji. Iz Buenos Airesa prihaja poročilo, da je argentinska policija naredila pogon na glavni stan argentinske nacijske stranke in na petero nacijskih organizacij, odkoder je odpeljala petnajst trukov raznih dokumentov in rekordov.

AMERIŠKO ČASOPISJE POROČA O TERORJU V "NEODVISNI" HRVATSKI

Za Paveličem ne stoji niti 15 odstotkov hrvatskega prebivalstva. — Pavelič se vzdržuje s terorjem. — Dr. Maček drži roke proč. — Popolno ponemčevanje Slovenije. — "Hrvatski kralj" si ne drzne v "svojo" deželo.

Včerajšnji "Press" je objavil posebno poročilo svojega poročevalca iz Hrvatske, o razmerah, ki vladajo tam. Poročilo, ki je zelo značilno, se glasi: "Nekje v Evropi, 23. julija. — Eden zadnjih eksperimentov o nacijski vladavi v državi, kot na primer Hrvatske, se je pričel kisliti. Novi državni grozi notranji razkol in pojavljajo se problemi, ki utegnejo pomesti s sedanjjo vlado.

Vojvoda Spoleto si ne upa v deželo

Osebe, ki poznajo hrvatski položaj, pravijo, da je nadaljevanje državne eksistence na sedanji bazi nemogoče. Hrvatski kralj, italijanski vojvoda Spoleto, si doslej še ni drznil stopiti na tla svojega novega teritorija, kjer se le z nasilno vladno terorja vzdržuje stanje, ki je podobno redu.

Italijani utegnejo anektirati deželo

Italijani sami prispevajo k težkočam, v katerih se je znašla nova kraljevina. V slučaju, če bo vlada, ki ji načeljuje dr. Ante Pavelič, vržena, se sodi, da bodo Italijani še bolj okupirali deželo, kot so jo že, ali pa jo bodo popolnoma anektirali.

Četniški boji na dnevnem redu

Rezultat tega, je, da ne stori Italija ničesar, da bi pomagala za tretji četniške boje v deželi, ki so na dnevnem redu vse od tedaj, ko je bila proglašena "neodvisnost" Hrvatske, to je 10. aprila, ko so se privale preko mej Jugoslavije armade "osvoboditeljev". Središče četniških bojev tvorilo zlasti gorati predele Bosne.

Willkie napoveduje vstop Zed. držav v vojno

Amerika se bo zapletla v vojno ne glede na to, kakšno stališče zavzame, pravi Willkie.

LOS ANGELES, 23. julija. — Wendell Willkie je govoril nočjo po radiu ter izjavil, da se bodo Zedinjene države najbrže zapletle v vojno, ne glede, kakšno stališče zavzamejo. Zdaj gre samo za to, je rekel Willkie: Ali bomo živeli v bodočnosti kot svobodni ljudje, ali kot sužnji. Willkie je dalje rekel, da Amerika ne išče vojne s tem, ker zaseda zunaj ležeče baze, temveč hoče s pomočjo teh baz odvrniti nevarnost, ki nam preti, in s teh baz braniti našo svobodo.

Dalje je Willkie izjavil, da je tudi sam nasproten koncentraciji velike moči, toda zdaj so izredni časi, in predsednik bi moral kot predsednik in kot najvišji poveljnik ameriških oboroženih sil, imeti oblast, razpolagati z njimi po svoji uvidevnosti in preudarnosti. "Večino velikih in važnih odlokov v zgodovini Amerike ni naredil kongres, temveč so jih naredili predsedniki Zedinjenih držav," je rekel Willkie.

Novi grobovi

JOHN KOMIN

Včeraj zjutraj kmalu po osmi uri je, sedeč na postelji, mirno zaspal za vedno poznani pionir v naselbini John Komin. Pokojni je bil nad 50 let v Ameriki ter je s svojo soprogo obhajal zlati jubilej poroke. Tu zapušča žalujočo soprogo Elizabeto in dva sinova, Johna, poznanelega lekarnarja in Josipa. Kot pripoveduje soproga, ki je že 76 let stara, je bil pokojni star 82 let ter ni okrog 20 let več delal v tovarni. Doma je bil iz Čateza in oba se v Ameriki nahajata od 1. 1889. Soproga je doma iz Bogdeje vasi, fara Žužemberk in se je prej pisala Jakšič. Družina stanuje na 1162 E. 72 St. Pokojni je bil član samostojnega društva Presvetega srca Jezusovega. Pogreb se bo vršil v soboto iz pokopnega zavoda A. Grdina in sinovi, ob 8. uri v cerkev sv. Vida, nato pa na Calvary pokopališče. Bodi pokojniku, ki je oral ledino v naselbini, ohranjen blag spomin, preostalih pa naše sožalje!

DAN RAPLENOVIĆ

Včeraj popoldne je bil odpeljan v Emergency Clinic bolnišnico Daniel Raplenović, stanujoč na 15306 Lucknow Ave., kjer pa je že čez dve uri preminil. Pokojni je bil 64 let star in bil je član društva Sv. Nikola št. 21 HBZ. Čas pograba, ki se vrši pod vodstvom August F. Svetek pogrebnega zavoda, se bo jutri poročalo. Naše sožalje!

Prostor odprt

Mr. in Mrs. Hribar sporočata rojakom in znancom, da imata svoj prostor pod imenom Beer Barrell Inn, na 16000 Waterloo Rd., odprt, ter se pripravljajo za obisk. Postrežba je vedno prijazna in pijača prvovrstna.

SLOVENSKI DAN V PENNSYLVANII

V nedeljo bo v Pittsburghu impozantna prireditev civilnih, kulturnih in bratskih društev zapadne Pennsilvanije. Ta prireditev bo "Slovenski dan."

Slovenske civilne, kulturne in bratske organizacije zapadne Pennsilvanije bodo priredile v nedeljo, 26. julija, v West View parku v Pittsburghu, svoj sve-

Dr. F. J. Arch

čani Slovenski dan, kakršnega prirerajo že tretje leto. Uredništvo "Enakopravnosti" z veseljem pozdravlja to lepo idejo "Slovenskega dne," ker nam je v teh težkih in resnih časih tem bolj potrebna zavest našega porekla in naše narodnosti, ko je na kocki usoda naših najdražjih in stari domovini. — Pennsilvanski Slovenci bodo v nedeljo manifestirali svoje spoštovanje in ljubezen do nove domovine Amerike, ki jim pa ne brani tudi spoštovanja do lastnega rodu in jezika.

Predsednik odbora za Slovenski dan je dr. F. J. Arch, znan pennsilvanski Slovenec in vrhovni zdravnik bratske organizacije Ameriške bratske zveze, Eksekutivni odbor sestojata iz sledečih rojakov:

Dr. F. J. Arch, predsednik; Paul Klun, podpredsednik; Matija Mavrovic, 2. podpreds.; L. Dornik 3. podpreds.; Anton Rednak, tajnik; Sylvia Fabec, pom. tajnica; Anton Cipicic, zapisnikar, in John A. Dečman, blagajnik.

Nadzorni odbor: Frank J. Sumis, Rudolph Korpas, Frank Kokal, Frances Lokar, Jos Kosir, Jr. in Bernard Gasper.

Odbor za program: Anton Rozance, Jr. preds., Robert Jergel. Odbor za oglaševanje: Frank J. Sumis, preds.

Program za šport: Stan Progar in William F. Widina.

Program za okrepčila: Mrs. Rose Murslak, Josephine Oblak, Mary Bahor, Miss Molly Sumic, Caroline Stanich, Mrs. Mary Hrvat, Mrs. Mary Coghe, Fr. Golob, Josephine Jurgel in Frances Oblak.

Odbor za publicistiko: Ludvick Zupancic, Frank R. Bolte in Joseph H. Grills.

Program bo skrajno pester in zanimiv. Nastopili bodo razni govorniki, med njimi pittsburski župan Hon. C. D. Skully, okrajni sodnik John P. Egan, zdravnik dr. F. J. Arch, znani narodnjak in rodoljub, Rev. Matija F. Kebe in drugi.

Dalje bodo nastopili razni slovenski in drugi pevski zbori, orkestri in tamburaši pod vodstvom profesorja Goužeta.

Izkratka: To bo ena največjih, najlepših in najpomembnejših kulturnih prireditev pennsilvanskih Slovencev, h kateri je občinstvo od blizu in daleč vljudno vabljeno. Prireditvi se bo tudi Cleveland častno odzval. Obilo uspeha!

Amerika in Anglija pripravljene proti Japonski

Anglija je silno utrdila svojo mornariško postojanko v Singapore. — Tudi Amerika bo izpregovorila svojo besedo.

LONDON, 23. julija. — Ker je japonska vlada stavila francoski vladi v Vichyju nove zahteve po nadaljnih mornariških bazah v francoski Indo-Kini, je vlada Velike Britanije naznanila, da je njena mornariška postojanka v Singapore za vse pripravljena in da ne bo Anglije presenetila nobena poteza Japonske.

Ameriška in angleška vlada sta dosegli popolni sporazum glede akcije v Pacifiku v očigled vedno naraščajoče japonske nevarnosti. Kakor izgleda, se Japonska za enkrat ne namerava še usmeriti proti Sibiriji, ker ne ve, kako bo izšla Nemčija iz vojne z Rusijo. V slučaju, da bi imela Rusija podleči, tedaj je Japonska pripravljena, zabosti v Sibiriji Rusijo v hrbet.

Pri japonski ekspanziji v Indo-Kini in napram Holandski Indiji, pa bo izpregovorila odločno besedo tudi vlada Zedinjenih držav, ki bo najprej izvedla na Japonsko ekonomski pritisk, če pa ta ne bi zadostoval, pa se bo našlo druga sredstva, da se ji ohladi prevročo kri.

"V" V ŠPANJI

GIBRALTAR, 23. julija. —

Pretekla dva dni je bilo v sosednjih španskih krajih, zlasti v La Linei, povsod opaziti črko "V," naslikano na mnogih poslopjih. Na zidovju arene za biskoborbe je bilo toliko teh črk, da so oblasti ukazale ostrgati zidovje.

Policija je zagrozila, da bo strogo postopala proti vsem, ki jih zaloti pri izvajanju te kampanje.

Piknik groceristov

Prihodnjo nedeljo, 27. julija, se kot običajno vsako leto, vrši velikanski piknik slovenskih groceristov in mesarjev v Collinwoodu. Piknik bo na Pintarjevih farmah in kdor se želi udeležiti, pa nima svojega avta, naj pokliče Euclid Cab Co., KENmore 5100, ki bo peljal 5 oseb na prostor piknika za 50c. Na isti način se boste lahko tudi peljali nazaj domov. Nagradne listke za darila, katerih bo oddanih nad 1.000, dobite pri vaših trgovcih, za katere vprašajte. Dobite jih brezplačno.

"Zavedni sosedje"

Jutri večer, ob 7:30 uri se vrši seja društva "Zavedni sosedje" št. 158 SNPJ v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Članstvo je prošeno, da se je polnoštevilno udeleži. — Tajnik.

Zopet doma

Iz bolnišnice se je vrnila na svoj dom Mrs. J. Vrabec, 16108 Grovewood Ave. Prijateljice jo sedaj lahko doma obiščejo, mi ji pa želimo, da čimprej popolnoma okreva!

Iz bolnišnice

Mrs. Mary Brule se je iz Glenville bolnišnice vrnila na svoj dom na 16301 Huntmere Ave. ter se zahvaljuje za obiske, cvetlice in darila, ki jih je bila deležna.

RUSI BIJEJO IN KOLJEJO NEMCE, KI PRIZNAVAJO SVOJE VELIKE PORAZE

Nacijske zveri se davijo nad rusko kostjo, ki jim je obtičala v grlu ter je ne morejo spraviti ne naprej ne nazaj.

RUSKI VOJSKOVODJE SO DOBRI UČENCI TER BIJEJO NACISTE Ž NJIHOVO LASTNO TAKTIKO IN STRATEGIJO. — ZDAJ SO NACISTI TISTI, KI TIČE "V ŽEPIH."

Sovjetske armade in njihovi poveljniki so doprinesli čudeže, ker niso samo na celi fronti ustavili strašne nacijske vojne mašine, temveč so jim izpulili tudi iniciativo iz rok. — Smoljensk, o katerem so Nemci že pred tednom dni poročali, da je v njihovi oblasti, je še vedno v posesti Rusov. Na vsej fronti so krvavi in strašni boji, v katerih je bilo na obeh straneh ogromno število izgub, toda Nemci kakor tudi vojaški komentatorji v Vichyju priznavajo, da ne morejo Nemci nikamor naprej. Na centralni fronti, okoli Smoljenska, so doživeli Nemci svoj prvi odločilni poraz, zdaj pa doživljajo drugi poraz v Besarabiji, kjer Rusi neusmiljeno bijejo združene nemške in rumunske armade. Danes ni najmanjšega dvoma več, da Rusija ne razpolaga samo s prvovrstnim vojaštvom, temveč tudi z izbornimi vojaškimi poveljniki, med katerimi so trije glavni voditelji, zapovedniki treh front: Timošenko, Vorošilov in Budenji, sijajni strategji in vojaški taktiki.

Napad na Moskvo

LONDON, 24. julija. — Moskovski radio je nočjo naznanil, da je nemška zračna sila s 150 bombniki zopet napadla Moskvo, kjer je povzročila nekaj manjših požarov.

Rusi gospodarji položaja

MOSKVA, 24. julija. — Rusko vrhovno poveljstvo poroča, da je ruska zračna sila ob vsej fronti napadla nemške mehanizirane kolone, na besarabski fronti pa so ruske čete uničile en nemški motoriziran polk. Rusi poročajo, da so ostale pozicije na treh glavnih sektorjih, to je pred Leningradom, Moskvo in Kijevom, kjer se vrše najsrdečje bitke, neizpremenjene. Tudi Nemci ne poročajo o nikakem napredovanju.

Uničenje nemškega mehaniziranega polka

Pri uničenju nemškega mehaniziranega polka je padlo Rusom v roke 23 oklopnih avtomobilov, 25 topov, osem metalcev min, 40 avtov in 300 motornih koles.

Potop enajstih nacijskih parnikov

MOSKVA, 24. julija. — Ruski radio naznanja, da je bilo deset transportnih parnikov, natripanih z vojaštvom, in en slatanker. Omenjene nemške ladje so pogreznili ruski rušilci, bombniki in topovi obrežnih baterij.

Nemško poročilo

BERLIN, 23. julija. — Nemško vrhovno poveljstvo naznanja, da se vrši borba na življenje in smrt za mesto in okolico Smoljenska. (Nemci so že pred tednom dni poročali, da so zavzeli Smoljensk).

Nemška ofenziva se izčrpa v seseda

Poročila iz Moskve v London naznanjajo, da se nemška ofenziva po desetdnevnih krvavih bojih okoli Smoljenska izčrpuje in izčrpa ter da se bo sama od sebe sesedla. Glavni vzrok za to so silne nemške težave pri vzdrževanju komunikacijskih zvez.

V Ukrajini nadaljujejo nemške, slovaške in madžarske čete s svojimi boji in z "zasledovanjem" sovražnika, pravi nemško

"Operacije po načrtih"

Na finski fronti se "vrše operacije po načrtih" in nemške ter finske čete so v ponedeljek in torek prebile vzhodno od Ladoga jezera ruske črte.

"Fanatično trdovratnost Rusov"

BERLIN, 24. julija. — Nemški vojaški krogi so snoči priznali, da so ruske čete, ki se bore "s fanatično trdovratnostjo," zaustavile nemški mehaniziran pogon proti Moskvi in Leningradu. Nemške čete ne morejo prodirati, temveč se morajo celo braniti pred neprestanimi ruskimi protinapadi.

Nemci tiče v "žepih"

Rusi drže v svoji oblasti delež v zaledju nemških čet velike "žepi," v katerih tiče Nemci, ki so prisiljeni delati velike ovinkne ob glavni cesti, ki vodi v Smoljensk. Poleg teh ruskih čet, ki neprestano ogrožajo nemške pancer divizije, pa ovira nemško napredovanje tudi slabo vreme. (Da bo mera nacijske smole polna, pa hiti iz Moskve na bojišče nova mehanizirana ruska divizija. In kadar prične Nemci, ki jih ni došel ustavit ne dež ne sneg, ne balkanske in grške gore in skalne soteske, govoriti o "slabem vremenu," mora biti zanje res skrajno slabo vreme. — Uredništvo).

Pobiranje asesenta

Članice društva "Waterloo Grove" št. 110 WC se opozarja, da se bo nočjo pobiralo asesment v Slovenskem delavskem domu, ter se vse prosi, da to upoštevajo. Obenem se prosi one članice, ki še niso vrnile vstopnic ali listkov od zadnje priredbe, da isto storijo nočjo, da se bo moglo račune zaključiti. — Tajnica.

Rojak operiran

Nagroma je bil včeraj odpeljan v Glenville bolnišnico, kjer se je podvrnil operaciji na slepiču poznani Peter Šter, iz 19302 Arrowhead Ave. Mr. Šter je aktiven delavec na društvenem in kulturnem polju. Obiski niso dovoljeni prve tri dni. Želimo mu skorajšnje okrevanje!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50	
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece	\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici, za celo leto	\$6.00	
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece	\$2.00
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50	
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece	\$1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:		
Za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

PAVELIČEVA HRVAŠKA PROTI HRVATOM

Dopisništvo Central. tisk. urada pri kr. poslaništvu v Washingtonu dostavlja izselniškemu tisku članek, ki ga je na prošnjo angleškega ministra za informacije napisal g. Franjo Cvijetiša, poslanik Jugoslavije v mestu Rio de Janeiro.

"Toleg mnogih začudenj in iznenadenj, ki jih je vojna prinesla svetu, je nam Hrvatoma prinesla tudi odkritje, o katerem nihče od nas niti sanjal ni, in sicer to, da so nemški in italijanski imperijalisti naši prijatelji, a svobodomiselnja, demokratična naroda Velike Britanije in Severne Amerike pa naša sovražnika! Hitler in Mussolini, ki sta uničila svobodo vseh malih evropskih narodov, tadva, ki sta zaslužila tudi našo Jugoslavijo, sta na mah postala osvoboditelja in zaščitnika Hrvatov.

"Človek ne ve, čemu bi se bolj čudil: ali pangermanski in fašistični objestnosti ali pa neumnosti tistih, ki si pod zaščito nemških in italijanskih bajonetov upajo kaj takega pripovedovati Hrvatoma. Hrvatje pač niso tako kratke pameti, da bi mogli pozabiti celo najbližjo preteklost.

"To, kaj mislijo Mussolini in njegovi fašisti o Hrvatih, so oni že neštokrat povedali. G. Gajda je na primer posvetil več knjig Hrvatoma. Na mrznji do Hrvatov si je on zamoval častniškarsko karijero. Za preteklo svetovno vojno je Mussolini sam pisal najstranotilnejše članke proti Hrvatoma, ki jih je psoval z avstrijskimi hlapci. 'Mi nimamo', — je pisal Mussolini v svojem 'Popolo d'Italia' — 'nič proti Srbom, ki so naši stari zavezniki in prijatelji. Mi ne borimo le proti Hrvatoma, ki so avstrijski slugi in sovražniki Italije.' Pokojni dr. Ante Trumbić in Franjo Šušilo, ki sta z Jugoslovanskim odborom v Londonu vočila borbo proti znanemu 'Londonskemu paktu,' s katerim se je poleg drugega obetal Italiji tudi del hrvaške Dalmacije, sta bila tarča najstrupenejšim Mussolinijevim napadom.

"Da je tedanja Srbija dovolila, da so Srbi pristali k Londonskemu dogovoru, bi ne bil nihče večji prijatelj Srbom kakor Mussolini. Ali srbska vlada in srbski narod sta rajša žrtvovala Mussolinijevo prijateljstvo, kakor pa pristala k temu, da bi se njuni hrvaški bratje zaslužili in odstopila Dalmacija z otoki vred Italiji. Tisto, česar ni naredil Srb Pašić, k čemur ni maral niti en srbijski politik pristati, je storil in pristal hrvaški poglavar Pavelič. S tem si je kajpak pridobil zaupanje in prijateljstvo fašistične Italije in dučēja. Znano in dokazano avstrijaštvo Paveliča in Kvaternika ni motilo Mussolinija, da bi ju ne privel k srcu, čim sta pristala k odtujenju hrvaških krajev.

"Jugoslavija, ki je branila narodni značaj Dalmacije in hrvaškega Primorja, je bila fašistični Italiji vedno lakor trn v peti. Nič niso pomagali pakti prijateljstva in sodelovanja, sklenjeni med Italijo in Jugoslavijo. Mussolini je imel pred očmi vedno le en sam cilj: osvoboditev hrvaške Dalmacije. Toda tega ni mogel doseči, dokler je obstajala močna, zedinjena Jugoslavija. Ko je Nemčija napadla Jugoslavijo, je Mussolini komaj čakal, da porine Jugoslaviji nož v hrbet in se tako nalahko polasti ne samo tistega dela Dalmacije, ki je bil z 'Londonskim paktom' obljubljen Italiji, nego tudi Splita, Kotora in Šušaka, na katere si l. 1915. Italija vsled Rusije in Srbije niti misliti ni upala. Paveličevo in Kvaternikovo izdajstvo je omogočilo ta uspeh italijanske grabelživosti Hrvatoma v škodo.

"In čeprav nas je Hitler prepričeval o starem prijateljstvu ter nam svečano zagotavljal državno nedeljivost in neodvisnost, je kljub temu poslal svoje horde tudi nad našo Jugoslavijo, ki je dolgo vrsto let hranila in zalagala nemški rajh. Jugoslavija je podlegla nemški mehanizirani sili. Njeno ozemlje je bilo zasedeno in ljudstvo zasluženo, a jugoslovanski kralj in vlada sta morala zapustiti deželo ter si poiskati zavetje v zavezniki Veliki Britaniji. Z Jugoslavijo se je ponovilo tisto, kar se je l. 1915. zgodilo s Srbijo. Jugoslovansko ozemlje je razdeljeno in anektirano, a narod pa raztrgan in podvržen oblasti petih različnih gospodarjev, od katerih je eden hujši od drugega, v nasprotju z mednarodnim pra-

UREDNIKOVA POŠTA

Piknik in godovanje

Cleveland, Ohio. — Meseca maja je že minilo pet let, kar je bilo ustanovljeno žensko društvo "Svoboda" št. 748 S. N. P. Jednôte.

Da se peto obletnico primerno proslavi, so članice določile nedeljo, 27. julija za svoj piknik na S. N. P. J. farmskih prostorih.

Tem potom vljudno vabimo članstvo sosednjih društev S. N. P. J. in sploh vse, katere veselje par ur nepripriljene domače zabave v prekrasni naravi, da nas obiščete.

Posebno pa Ančke in Jakobi, boljšega godovanja, kot se vam nudi na omenjenem pikniku, še prav gotovo niste doživeli. Pripravljani odbor je pridno na-

delu, da ne boste trpeli ne žeje, ne lakote.

Vadnalovi godbeniki pa obe-tajo, da bodo tako "okroglo" igrali, da se bodo celo mize in stoli vrteli.

Oddani bodo tudi trije dob-iti in sicer par blazin s kvac-kanim vzorcem, namizni prtč, "rešilje" izdelka in trojni, lepo kvečkan "buffet set".

Torej, že danes se odločite, da v nedeljo prav gotovo obiščete piknik omenjenega društva, kjer se boste v prijetni družbi zabavali do pozne ure zvečer.

Članice društva in njih sopro-ge pa prosim, namreč one, ka-teri imate svoje avtomobile, da povabite tudi svoje prijatelje naj prisedejo, ker če večja bo družba, bolj prijetna bo zaba-va.

L. Vozel

Govor dr. Vladimira Ribara po kratkovalnem radiju iz New Yorka dne 12. julija 1941

"Moji dragi primorski rojaki! — Danes se obračam do Vas kot sin našega solnčnega Primorja, ter Vam pošiljam pozdrave vseh Jugoslovancov iz velike demokratične Amerike, ki niso niti za en trenutek prenehali upati, da pride dan vaše in naše svobode in združitve z drugimi brati Slovenci, Srbi in Hrvatoma v močno in svobodno Jugoslavijo.

"Mi vsi, ki smo morali svoj čas zapustiti Juljski Krajini in se preseliti v svobodno Jugoslavijo, mi vsi smo si postavili kot nalogo, da bode naše življenjsko delo posvečeno našim zaslužnim rojakom ter jim pomagamo, kolikor je bilo v danih razmerah mogoče. Našli smo vevpovod v Jugoslaviji razumevanje in veliko ljubezen, ki so jo naši svobodni rojaki gojili za vas in za našo zasluženo Kra-jino. Posamezne vlade so poskušale olajšati breme, ki vas je težilo, pregovarjajoč z neusmiljenim tlačiteljem in vekovnim sovražnikom našega naroda, s fašistično Italijo Mussolinija. Toda vse obljube in zatrjevanja so ostala le prazne besede in neizpolnjena prevzeta obveznost. Mussolini se ni nikdar pokazal kot dobro hoteti prijatelj, a njegova fašistična druhal je samo zatirala in ubijala, kar je bilo slovenskega, ter naseljevala tuje rodce na naših tleh, kjer je stoletja in stoletja prebival in se trudil naš rod. Abesinski in sedanjo vojno je ta Hitlerjev Gauleiter izkoristil, da je pošiljal naš narod iz Primorja v najhujše sektorje bojišča, samo da naše ljudi iztrebi in uniči. Tudi jih je naseljeval v takšnih krajih, kjer sta jih bolezen in nezdružljiva podnebje decimiral. In sedaj ta isti rimski pajac obljubljuje tako zvani Ljubljanski provinci da se bode čuval njen posebni nacionalni značaj in naša kultura. Ali ni to največja ironija, da ta gospod, ki se mora ravnati po komandni iz Berlina, ki je središče boja za uničenje vsega, kar je slovenskega, da ravno ta gospod sedaj obljubljuje neko vrsto kulturne avtonomije okrnjenega slovenskega otočja. Ravno mi Primorci najbolj vemo, koliko so vredne italijanske obljube, ki

smo na svoji lastni koži najbolj občutili, koliko "dobrot" nam je v narodnem pogledu dala ta toliko slavljena Mussolinijeva civilizacija in kultura. Celotna naša Primorja je ostalo brez ene same slovenske šole, vse naše nacionalne in kulturne institucije so bile uničene, a naše zadruge in druge ekonomske organizacije so bile po fašističnih metodah "nacionalizirane." A to vse pod pretezo višjega državnega interesa in tako zvane višje kulture. In po vseh teh izkustvih naj Slovenci še verujejo Gaulajterju Mussoliniju, da bo čuval nacionalno posebnost nove provincije. In vam jeli znano kakšna je ta provincija? Ta provincija je le mali košček naše Slovenije, kajti po ukazu iz Berlina fašistični vodja se je moral umakniti iz že zasedenih krajev, da bi prepustil večji del našega naroda neizprosnemu in sadističnemu sovražniku današnje civilizacije, hunkskemu poglavarju Hitlerju.

"Trinadvajset let že trpi naš narod v Juljski Krajini, vedno upajoč, da pride dan, ko se odpro vrata njegove ječe in da bode tudi on deležen onega, kar vsakemu narodu po božjem in naravnem pravu pripada, to je njegova svoboda. In kakor je leta 1914 srbska vlada s Nišu celemu svetu objavila, da se srbska vojska bori za svobodo vseh Srbom, Hrvatom in Slovencev, tako je tudi danes jugoslovanska vlada potom svojega predsednika generala Dušana Simovića izjavila, da so cilji naše borbe ne samo vstajenje dosedajne Jugoslavije, ampak tudi osvoboditev in zedinjenje vseh Srbom, Hrvatom in Slovencev iz Istre, Trsta in Gorice, naših bratov iz Gorotana, Zadra itd., da bode obnovljena Jugoslavija pravi in edini dom celega našega naroda.

"Našli so se na žalost zopet predvojni in stari državnik na delu, ki hočejo nam tudi sedaj zanikati pravico do našega nacionalnega obstanka. Oni nam očitajo, da smo mi tisti, ki hočemo nekaj, kar nam ne pripada, in da si lasimo pravice do tujega. Jaz bi hotel postaviti tem gospodom samo eno vprašanje: na kateri strani se bori-

vom, etničnim načelom in voljo naroda. Srbi, Hrvatje in Slovenci so postali brezpravno tlačanstvo Nemčije, Italije in njihovih satelitov.

"Da bi bilo uničevanje vsega, kar je slovansko, popolno, je Hitler sedaj obrnil svoje motorizirane divizije, letala, vso svojo vojaško silo proti Rusiji z namenom, da podvrže ruski narod in deželo oblasti in izkoriščanju nemškega 'herrenvolka,' kateremu ima ruski narod hlapčevati natanko tako, kakor mu hlapčujejo sedaj Čehi, Poljaki in Jugoslovani.

naš narod, a na kateri italijanski?

"Slab je izgovor, gospod Sforza, ako pravite, da je italijanski narod potlačen in ne more govoriti, kakor misli. Kako pa je bilo mogoče, da je primerima mali jugoslovanski narod mogel zapoditi svojo vlado, ki ni odgovarjala njegovemu čustvu in prepričanju, ter sprejeti borbo z neštokrat močnejšim sovražnikom vedoč, da ga bodo z vseh strani napadli tudi njegovi tako zvani dočerašnji prijatelji, a da veliki italijanski narod ni v stanju, da se otrese Mussolinijeve tiranije in "blagodetnega" nacističnega prijateljstva. Pa ni samo fašistična Italija, ki je zanikala pravo našim utemeljenim nacionalnim pravicam in zahtevam, ampak ležna za marsikatero prijateljsko gesto. Toda če gledamo naše aspiracije tako z nacionalne kakor tudi z geografske strani, bo moral tudi on sam priznati, da so besede našega predsednika vlade utemeljeni in pravični izrazi tudi celega našega naroda.

"Kaj je Italija dala Trstu in Reki, da ne govorimo o Zadru, za časa trajanja svojega režima? Ali jih ni ravno s tem, da jih je priključila materi Italiji, z vso veliko ljubeznijo, popolnoma uničila? Vsa, ki je prišel v ta mesta, je mogel na svoje oči ugotoviti, da so nekdanji cvetoča pristanišča postala takorekoč grobnica, kjer je rasla trava po ulicah, kjer sta trgovina in plova izgubila iz teh nekdanjih živih trgovskih središč, in ako ste v intimnem razgovoru vprašali tudi nekdanji gorečega Italijana za njegovo mišljenje, vam je odgovoril, da sta bila Trst in Reka pod Italijo popolnoma uničena in žrtvovana na račun Benetk in Genove. In to pa radi tega, ker ta mesta potrebujejo tako imenovani "hinterland," zaledje, ki je naravna življenjska žila za nje. A vse zaledje je naseljeno z našimi življenji in samo Jugoslavija kot prirodno zaledje je bila v moč-nosti, da oživi in vzdržuje pravilno funkcioniranje teh trgovskih središč.

"Ali bo mogoče grof Sforza zanikal, da živi na tem delu preko 600.000 duš našega naroda, ki pod italijansko upravo ni imel ne samo nobenih pravic, ampak katera ga je skušala ta uprava, z vsemi sredstvi uničiti in iztrebiti. Ali ni ravno predfašistična Italija odredila meje, ki so bile prava negacija narodnostnega principa, in ni bila ravno ona, ki nam ni hotela nikdar priznati manjšinskih pravic, med tem ko se je Jugoslavija obvezala in dala neznanim italijanskim manjšinam vse privilegije narodne skupine, ki je štela le nekoliko tisocev duš.

"S tem seveda še ni rečeno, da bi ne bilo možno sodelovanje z našim italijanskim sosedom v bodočnosti. Ravno nasprotno. Ako sta dva navezana drug na drugega, to sta ravno naša dva naroda, ki se drug drugega izpopolnjujeta. Prostorja je za tega in onega dovolj in ko pride do iskrenega in pravičnega sodelovanja in medsebojnega razumevanja, bosta jugoslovanski in italijanski narod, — ko se bode ta rešil fašističnega jarma, — mogla zgraditi na tem delu Evrope v demokratičnem in svobodnem novem redu ekonomsko in politično organizacijsko strukturo, ki bo ne samo služila našim narodom, ampak tudi razvitku in napredku Srednje in Vzhodne Evrope.

"To sem hotel v kratkem po-

udariti, da boste tudi vi, moji dragi bratje in sestre, vedeli, da se v tej veliki borbi za svobodo in prerojenje celega civiliziranega sveta bide tudi boj za vas in za vašo svobodo in obstanek, in da je jugoslovanska vlada tudi za vas govorila, ko si je postavila kot enega od svojih glavnih ciljev vstajenje in zedinjenje vseh Srbom, Hrvatov in Slovencev.

"Danes se bide boj slovanstva proti nadutemu in pohlepemu nacizmu, ker se v isti bojni liniji bojujejo z nami tudi naši bratje Čehoslovaki, Poljaki in Rusi, in ko zopet stopa na plan realna in iskrena ideja slovanskega bratstva. Borimo se za naš obstanek in za našo svobodo, toda obenem tudi za ohranitev današnje civilizacije in pridobitve svobodnega človeškega duha. Slovani so človeštvu dali že mnogo velikih umov in njihovo današnje stališče, ki so ga zavzeli na strani pravice in pravičnosti, je zopet dokaz njihovega razvoja ter pripravljenosti za sodelovanje pri izgraditvi novega demokratičnega in svobodnega reda v Evropi."

("Jugoslovanski kurir.")

Junak za bojiščem

Angleški dirigent Debroy Somers je doživel prošle dni tragedijo, kakršno prikazujejo stare grške tragedije. V trenutku, ko je imel stopiti na oder pred godbenike, da začne dirigirati koncert, so mu izročili brzozavko angleške admiralitete s poročilom, da je padel na bojišču njegov edini sin.

Dirigenta se je polastilo razumljivo razburjenje, vendar ni trenil z očesom. Stopil je na oder, dal znak za overture in začel voditi orkester kakor da se ni nič zgodilo.

Nato se je zvrstil program točka za točko. Ves čas je Somers dirigiral s takšno zbranostjo, da ni nihče v orkestru, še manj pa med občinstvom opazil, kako je prizadet od vesti, ki so mu jo sporočili pred začetkom koncerta. Šele ko je bil spored izrpan, je dirigent stopil pred svoje godbenike in je povedal, kaj se je zgodilo.

Somersov sin je bil tako navdušen za vojsko, da se je v svojem 15. letu ukradel iz zavoda, kamor ga je bil dal oče v šolo in se je pridružil posadki neke vojne ladje.

Začel je mornariško kariero. Oče se je na vse načine trudil, da bi sina vrnil civilnemu življenju, edinec pa se ni dal pridobiti za očetovo željo. Ko je izbruhnila sedanja vojna, se je Somers mlajši takoj javil na bojišče. Zdaj ga je pokosila smrt v cvetu mladostnih let sredi morja.

ALI BO AMERIKA VSTOPILA V VOJNO

London. — List News Chronicle priobčuje rezultat poizkusnega glasovanja, ki ga je razpisal med svojimi čitatelji. Rezultat izkazuje, da je 72 odstotkov angleškega ljudstva mnenja, da bodo Zedinjene države vstopile v vojno, 40 odstotkov vprašanih pa meni, da bo Velika Britanija poražena, ako ne vstopi Amerika v vojno.

Proda se

dobrodočo grocerijo in mesnico. Nahaja se v slovenski naselbini. Cena zmerna. Proda se s poslopjem vred ali pa samo trgovino. — Pokličite Michigan 2644 ali KEnmore 6332 J.

Sobo

s hrano ali brez, se odda v najem moškemu ali ženski z enim otrokom. Tu se tudi odda garažo. — Vprašaj se na 668 E.

"To sem hotel v kratkem po-

ŠKRAT

K profesorju Heimu je blede, nervozno dekle. "Gospod profesor," je dejala, "ne vem kaj mi je. Ne morem delati, nimam volje delati, ne morem spati, mislim, naj storim proti temu?" Zdravnik je takoj spustil pravi vir bolezn, ko je slišal govoril:

"Poročite se z njim!"

Ameriško časopisje poroča o terorju v "neodvisni Hrvatski"

(Nadaljevanje s 1. strani)

on pa ni še z nobenim pokazal, da namerava pokladati.

Minili so že trije meseci, je bila Jugoslavija razdeljena, toda položaj ne samo v Hrvatski, temveč tudi povsod drugje je še silno negotov.

Nacificiranje Slovenije v onem delu Slovenije, ki je rega so prevzeli nacisti, se fiziranje naglo vrši. Poučeni pisi in napisi nad trgovinami izgubili svojo slovensko idejo to in so postali nemški.

Oni del Slovenije, ki je pod Italijo, pa ni bil tako asimiliran. Tu so še vedno jezični napisi, in italijanska vilna administracija ni tako go-

Dr. Pavelič namerava sške žide nastaniti na kakem dranskem otoku, kjer bodo sojeni k prisilnemu delu. Se godi z židi v Nemčiji. Ali je prepad nepremostljiv? Jugoslovanski narodniki vedno upajo, da bo Jugoslovija vzpostavljena ter da bodo klopčeni k nji celo oni dalmatski kraji, ki so bili prej pol-ljo.

Drugi zopet, ki poznajo acijo, pa čutijo, da se država bo moglo več vzpostaviti, pad med Srbi in Hrvatoma, jo, postaja še vse širši in lji izza usodnega dne 10. maja. Hrvatje so bili silno razočarane glede dobrin "neodvisnosti" da kljub temu je njihova tacija usmerjena še vedno ti Berlinu, zato se "jim" da je prišla njihova dežela v ljljansko sfero.

Srbi na drugi strani pa hranili vse svoje slovanske ki so bile še znatno ojačene nacistično kampanjo proti j.

FOR DEFENSE

BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS

AMERICA ON GUARD Above is a reproduction of Treasury Department's Savings Poster, showing a duplication of the original "Man" statue by famed sculptor Daniel Chester French. Bonds and Stamps, on sale at bank or post office, are a vital part of America's defense preparation.

Med živalmi imamo resne vremenske pre- roke

Kmetje smatrajo že od pam- viteka neštevne živali za dobre vremenske preroke.

Se danes imajo marsikje ne- srečno rego v stekleni posodi, da bi prerokovala vreme.

V prejšnjih časih pa so v tej ulogi še bolj sloveli pajki. Ti so nekdo imeli celo zgodovinsko u- logo, ko so s svojo sposobnost- jo vplivali na potek vojnih do- godkov.

General Quatremere se je leta 1787 udeležil upora holandskih domoljubov proti vkorakajočim pruskim četam in go ga obsodi- li na 25 let ječe. V temni celici mu je delalo družbo samo neko- liko pajkov in po njihovem ve- denju si je jetnik napovedoval vreme. S tem znanjem se je po- tem proslavil, ko je leta 1794 general francoske revolucije Pi- chegru s svojo vojsko vdrl na Holandsko. Pichegru je menil, da mora zaradi nenadne odjuge ustaviti nadaljnje prodiranje, kajti njegove kolone ne bi mo- gle čez tajačo se let.

Tedaj mu je Quatremere po- tujem slu 16. januarja 1795 sporočil, da se mu njegovi paj- ki napovedali nov mraz najpo- zneje v štirinajstih dneh.

Pichegru se je zanesel na to sporočilo in je pripravil vse po- trebno. Res je v dvanajstih dneh nastal velik mraz. Franco- zji so svoj pohod lahko nadalje- vali ter so zasedli med drugim tudi Utrecht, kjer je bil Quatre- mere zaprt in so tega osvobodili.

Celo oolom so pripisovali pre- roško nadarjenost. Tako so siv- ci 1. 1783 baje slutili veliki po- tres, ki je razdejal Kalabrijo in so se rešili z begom.

Neka anekdota pripoveduje: Ko je hotel kralj Henrik II. ne- koč na lov, vprašal svojega dvor- nega zvezdogleda, kakšno bo vreme.

Ta mu je napovedoval vedno vreme za ves dan.

Po poti je kralj srečal neke- ga kmeta z oslom. Ko se je po- zanimal za vreme mu je kmet odgovoril:

"V četr ure bomo imeli lep naliv." — "Od kod veš to?" ga je vprašal vladar. "Moj osel po- beša ušesa," je odgovoril kmet. Kmetova, oziroma oslova napo- ved se je res uresničila in zgodo- vinskih dejstev.

Mirna dvojica
želi dobiti stanovanje pri mir- nih ljudeh. 3 ali 4 sobe, klet in podstrežje. Kdor ima tako stanovanje za oddati, naj pusti na- slov v uradu Enakopravnosti.

Zidano hišo
za 2 družini, po 5 sob za vsa- ko stanovanje; vse v prvovrst- nem stanju. Nahaja se blizu Union Ave., ter se jo bo prodalo pod ceno, da se more urediti zapuščno. 3526 E. Blvd., MI- chigan 2984.

Želimo kupiti
hišo za 2 ali 3 družine, med E. 55th St. in E. 105 St., do Wade Park Ave. Ako imate tako hišo naprodaj, se zglasite na 1097 E. 68 St., zgoraj.

PRODA SE
ali zamenja za hišo, ali da v najem trgovske prostore. Dva lokala (2 stores) in stanovanje 6 sob; garaže. — Naslov se dobi v uradu "Enakopravnosti."

Po zmerni ceni
se proda hiša za eno družino: 6 sob in "breakfast" soba. Hi- ša je kot nova. Se proda ali pa zamenja za hišo za 2 družini. Poizve se na 18851 Renwood Ave., blizu E. 185 St.

V šestih stoletjih je Francija doživela torej 371 vojnih let.

V ROBSTVU

(Dalje s 3. strani)

razžarilo v ognju in jim jih vžgo- na čelo . . . Nato jih pa odslovi- jo.

Tu stojita vsa skesana še O- mahen in Koren. Marko jima poda roko in jima prijazno re- če: "Vama je vse odpuščen! Pojdita in ostanita naša!"

Marko se obrne k materi: "Kako je, mati? Vi ne smete u- mreči!"

"O, sin moj!" zahrope mati. "Z mano ni še pri kraju! Če pa oslabim, boš moral skrbeti sam za grunt in naše trnje, prevze- ti vse trpljenje, vso skrb pa tu- di žalost . . ."

"Naj Vas ne tare še ta ža- lost, mati!" ji odvrne Marko in jo boža po velem licu. "Kvišku se vzpnite, mati! — Ste ji za- vezali rano?"

"Vse v redu, Marko!" mu od- vrne župnik . . . "Ali mnogo krvi je ubožica izgubila!"

"Moja mati je jeklena!" reče Marko in se ponosno dvigne.

"Ti sin ne omagaš, zato tudi jaz ne maram še v zemljo!" vzklikne Jeklenovka in se dvig- ne za sinom.

Solnce je zatonilo. V daljini dalji žari nebo od žara, ki je o- greval dan. Na zemljo lega mir, hladen veter zapihja in ohlaja Lobanjik. Ogenj ugaša, grmada je upepeljena. Iz doline se za- čuje Solze tok, ki živahno zašu- čuje

mi v globeli.

Marko se visoko vzpne in spregovori kakor ob slovesu: "Prešel je dan, noč se je pribli- žala. Ali glejte zarjo na višavi, ki nam naznanja novo jutro . . . Na našo dolino lega pokoj, ali naše delo še ni končano! — Mi klešemo v skale, rižemo skozi vihar, trgamo se skozi gore

spom . . . Mi prodiramo skozi robstva noč — in mi prodremo. Ob jutranjem svitu planemo na dan, ob ukročenem valovju se ustavimo, na razvalinah strtega zla se oddahnemo . . . Mi prodiramo skozi pekel, skozi blju- vajčo ognjenik — in z nami gre Pravica . . ."

KONEC

KASLAJTE DOMA

Vnekem mestecu ameriške države Alabame je prišlo do majhnega gledališkega škanda- la. Predvajali so nad vse ginlji- vo igro, ki jo je pa motilo ne- prestanto kašljanje prehlajenega občinstva. Kašljanje je postalo na višku v drugem dejanju tako hudo, da besed junakinje ni bilo več mogoče razločiti.

Ta se je ujezila, stopila je do roba in zavpila: "Ozdravite naj- prvo svoj kašelji doma, potem prihajajte v gledališče".

Po tem dogodku je ravnatelj- stvo gledališča za naslednje ve- čere prepovedalo vstop ljudem, ki jih mučita kašelji in nahod.

V šeststo letih 371 let vojne!

Neki berlinski list objavlja zanimivo statistiko o vojnah, ki jih je Francija doživela v 600 letih.

Iz te statistike je razvidno, da je imela ta dežela v 14. stoletju 43 vojnih let, med temi 5 let v državljanski vojni zunaj dežele, 23 let v deželi sami. Bitk je bilo v tem stoletju 14 večjih, med njimi bitke pri Courtrau, Cre- eyju in Poitiersu. V 15. stoletju je imela Francija 71 let vojne, med temi je bilo 18 let držav- ljanskih vojn, 15 let zunaj Fran- cijce, 43 let v deželi sami.

Med bitkami je bilo 11 večjih, med njimi bitka pri Azincourtu, Castillonu, Montherieju in Gri- negatu.

V 16. stoletju je bilo 85 let vojne, 33 let državljanskih vojn, 44 vojnih let izven Francije, 8 v francoskih mejah, 27 je bilo večjih bitk, med njimi pri Paviji in St. Quentinu.

V 17. stoletju so imeli 69 voj- nih let, 17 stoletju so imeli 69 vojnih let, 17 let državljanskih vojn, 52 vojnih let izven fran- coskih mej, 39 večjih bitk. V 18. stoletju: 58 vojnih let, 7 držav- ljanskih vojn, 51 vojnih let iz- ven Francije, 93 večjih bitk. V 19. stoletju je bilo 45 vojnih let, 12 let državljanskih vojn, 33 let izven Francije, 52 večjih bitk.

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

Priletna ženska

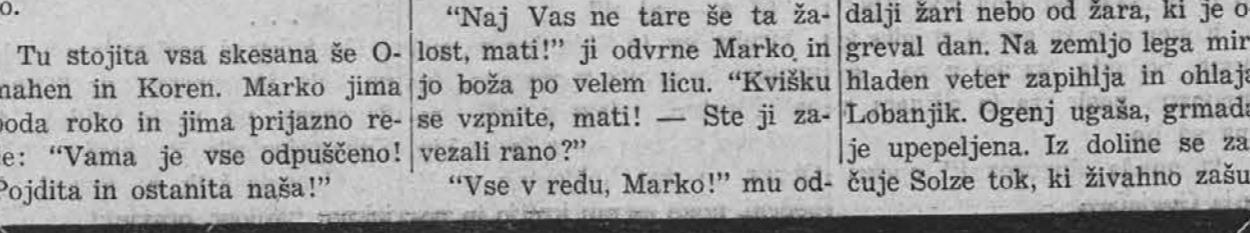
dobi službo za opravljati hiš- na dela. — Plača po dogovoru. — Zglasiti se je po 5. uri popol- dne. — Naslov se dobi v uradu "Enakopravnosti."

SAMOSTOJNO DRUŠTVO LOŽKA DOLINA

Uradniki za leto 1941 so sle- deči: predsednik Frank Baraga, 7702 Lockyear Ave.; podpred- sednik John Krasovec; tajnik Frank Bavec, 1097 East 66 St. Henderson 9183; blagajnik in zapisnikar John Leskovec, 13716 Darley Ave.; nadzorniki John Mlakar, John Lokar in John Sterle.

Seje se vršijo vsako tretjo sredo v mesecu v S. N. Domu, št. 4 staro poslopje. Društvo sprejme nove člane od 16 leta do 45 leta s prosto pristopnino ter zdravniško preiskavo.

Društvo plača \$200.00 smrtn- nine in \$7.00 na teden bolniške podpore za \$1 mesečnine. Za sprejem ali pregled novih čla- nov so vsi slovenski zdravniki. Za nadaljne informacije se obrnite na društvene odbornike.

Naznanilo in zahvala

Žalostnega srca naznanjamo vsem znancem in prijateljem tužno vest, da je po dolgi in mučni bolezni umrl naš ljubljeni soprog in oče

Henry Kožuh

Zatisnil je svoje oči dne 20. junija. Pogreb se je vršil iz Jos. Želeto- vih prostorov dne 23. junija na Highland pokopališče, kjer smo izročili njegovo truplo v naročje materi zemlji.

Blagopokojnik je bil rojen v vasi Ladja, fara Sora pri Medvodah na Gorenjskem.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom iskreno zahvalimo vsem, ki so položili tako krasne vence h krsti dragega pokojnika in sicer: Mr. Anton Svetina, Mr. in Mrs. Joseph Babnik Sr., Mr. in Mrs. Wm. Perusek, Mr. in Mrs. John Marolt, Mr. in Mrs. Louis Perusek, Mr. in Mrs. Frank Lach, Mr. in Mrs. Beno Zdesar, Mr. in Mrs. Joseph Polanz, Sr., Mr. in Mrs. Anton Erste, Mr. in Mrs. Anton Komaravski, Mr. in Mrs. Steve Marolt, Mr. in Mrs. Frank Kaplan, Mr. in Mrs. Frank Koščak, društvu Slovan št. 3 SDZ in društvu Naprej št. 5 SNPJ.

Dalje srčna hvala vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v poslugo. Zahvalo izrekamo sledečim: Mr. Anton Novak, Mr. Lawrence Kubic, Mr. Joseph Rosel, Mr. Anton Mrak, Mr. Joseph Babnik Sr., Mrs. Josephine Mocnik, Mr. Steve Lunder, Mr. George Albert, Mr. Joseph Stražisar, Mr. Louis Perusek in Mr. Joseph Zele.

Hvala vsem sosedom in prijateljem za lep venec in za darove v gotovini. Srčna hvala vsem! Dalje vsem najlepša hvala, ki so se prišli posloviti od pokojnika, ko je ležal na mrtvaškem odru in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji zemeljski poti na mirodvor. Hvala sobratom — pogrebem, ki so nosili krsto.

Najlepšo zahvalo naj sprejme Joseph Zele in Sinovi pogrebni zavod za skrbno in vzorno vodstvo ter najboljšo vsestransko poslugo.

Ti, dragi, nepozabni soprog in oče, počivaj v miru in lahka naj Ti bo ameriška gruda. Spominjali se Te bomo vedno z ljubeznijo v naših srcih!

Žalujoči ostali:

Lucija, soproga
Lucille, poročena Babnik in Angela, poročena Perusek, hčeri
Joseph Babnik in Leo Perusek, zeta
Richard Allen in Beverly Frances, vnuka

Cleveland, O., dne 24. julija, 1941

HAIR-BREADTH HARRY

LAHKO JE BITI PREVARAN!

\$540,000 se letno potroši za znano goljufijo o "španskem jetniku"

12,000 Americanov mesečno berejo brik- ko pismo od "španskega bankirja, ki je bil vržen v jetnišnico radi bankrota." Pismo se dalje glasi, da ako bi se morlo plačati \$3000, bi bil jetnik izpuščen in pokazal bi poln korveg tajnega zaklada. Letno na stotine Americanov pošlje svoto \$3000 — zopetni dokaz kako lahko je biti prevarjen.

Z onimi, ki najbolj poznajo svoj Bourbon

JE OLD JORDAN

KENTUCKY ČISTO BURBONSKO ŽGANJE
Ga ni boljšega "bourbon" žganja v katerikoli steklenici

Vzemite namig od onih, ki najbolj poznajo Bourbon—in pijte Old Jordan. Takoj, ko bo- ste prvič pokusili ta Kentucky Straight Bourbon, boste spoznali, zakaj ga ima toliko ljudi najraje. V sestavi—v okusu—zrelosti—in vsem je Old Jordan prvi. Kaplja za kapljo—požitek za požirkom—ni ga boljšega "bourbon" žganja! Pijte Old Jordan Kentucky Straight Bourbon in pill boste najboljšega!

Old Jordan Distillery, Inc., Deatsville, Ky.

OLD JORDAN

Kentucky čisto "burbonsko" žganje.

"Tako lahko za nesti domov"

Čista, zdrava, okusna — Coca-Cola pijača je okreplilo, ki bi ga morali imeti domov. Stehernemu ugaja prijeten okus in okrepitev, ki sledi. Vaš trgovec ima v zalogi pripraven karton šestih steklenic. Vedno imejte enega ledeno-mrzlega v vaši ledenici doma, kot okreplilo za vašo družino.

CLEVELAND COCA-COLA BOTTLING COMPANY
Respect 0333

BIRK'S CAFE

Pogasite si žejo z dobrim pivom, vinom ali dobrim likerjem. Pri nas vedno dobite svežo Standard, Budweiser in Stroh's pivo.

Odprto vsak dan razen nedelje do 2.30 zjutraj.

JOSEPH in PAULINE BIRK
6220 St. Clair Ave.

Društvo Ribnica št. 12 SDZ priredi

MOONLIGHT PIKNIK, V SOBOTO, 26. JULIJA

na S. N. P. J. FARM, na Chardon in Heath Rd., začetek ob 4. uri popoldne

Truck odpelje ob 2. uri popoldne in ob 6. uri zvečer, izpred S. N. Doma, na St. Clair Ave. Cena vožnji 25c tja in nazaj. Dobra godba, izvrstna postrežba. Vas vljudno vabi

ODBOR

IVAN MATČIČ:

42

V ROBSTVU

Roman tuge in boli

K Marku se vrste zakletniki in ga objemajo drug za drugim. "Hvala vam, bratje!" se jim zahvaljuje Marko. "Slutil sem, da niste mrtvi. In ko je zarohnelo s črnega neba, ko je švignil v grmado blisk — tedaj sem spoznal da je Pravica z nami . . . Ali treh pogrešam — kje so ostali?"

"Mrtvi leže!" mu odvrne Sklarjev trpko. "Dobričev Peter, Miha Močanov in Zdravičev Vid. Na Mrtvem lazcu smo jih pokopali . . ."

"O, vsi trije zvesti moji!" vzdihne Marko in žalosten povese glavo.

Gorjačev se zavilhti na konja, mahne z mečem na vse vetrove in spregovori z zmagovitim glasom: "Dopolnjeno je! Grob so nam kopali in ga že izkopali — a mi nočemo vanj! Ne živi v grob! Naš boj je bil trd, obupen, ali naš odpor žilav, jeklen. Bili smo že pokopani v Črni dolini, ali dramil nas je jok vašega obupa — in vstali smo in dalje umirali na Mrtvem lazcu. Vaš krik smo čuli in škrtanje Markovih okov — in nismo hoteli umreti . . . Pa je prišla bojevnikom pomoč — in v vojniških smo spoznali svoje brate. In zaklicali smo jim besedo našo — in ti so se prijeli za srce in stisnili kopito in zob . . . In zaklicali smo jim vnovič: "Bratje!" — in nas onemoglo so okrepčali, mahnilo po svojih vodnikih in po spehaneh bojevniki . . . In obljeli smo se, mrtve pokopali, z njimi tri svoje brate, in hiteli smo do zmage . . ."

"Zahvaljeni, bratje!" kliče ginjeno ljudstvo.

"Moč je prešla k nam," nadaljuje Gorjačev. "Mi zdaj sodimo krvnike — kako naj jih sodimo?"

"Marko naj jih sodi!" vpije ljudstvo.

"Ti jih sodi, Marko!" mu reče Tomaž. "Ti si trpel, ti jih poznaš. Obsodi jih po zasluženju!"

Nastane molk. Vse oči se upro v Marka, vsi nestrpnno pričakujejo sodbe. Marko pa pomišlja in se obotavlja.

"V smrt z njimi!" zahteva množica.

"Naj jih pogoltno grmada!" vpijejo zakletniki.

"Udari, sin!" hrope mati. "Udari, Marko!" ponavlja Marta.

Marko si popravi povhovo na glavi, otre si kri z zapetja, dvigne glavo in reče s povzdignjenim glasom:

"Naj jim bo odpuščeno . . ."

Vse ostrmi od osupljenja, nepričakovana sodba jim je zaprla sapo, bojevnikom pa dvignila glavo. Po kratkem molku vzklikne Gorjačev nevoljno:

"To ni mogoče!"

"To ne more biti!" ponavlja množica.

"Kaj ti je, Marko?" ga vprašuje mati.

"Grmada dogoreva!" ga opominja Marta.

"Naj jim bo odpuščeno!" ponovi Marko. "Toda ne vsem!"

"Tako je!" pritrdi množica.

"Incendiaro mora na grmado!" izreče Marko s trdim glasom.

"Tako je!" zagrm množica.

"Adulatore mora na grmado!" zahteva Marta s hropečim glasom.

"Tudi ta mora v smrt!" pritrdi Marko.

"Sprejeto!" kliče množica.

Marko nadaljuje: "Krivopri-sežnik mora v ogenj, zanj ni milosti!"

"Mora v smrt, mora!" grmi vzhlična množica.

"Za njim pride Vohun!" nadaljuje Marko.

"Brez milosti!" potrdi množica.

"Za tem pa Prodanec, Petoliznik in Judež!" razsodi Marko.

"V smrt z njimi!" zahteva množica.

"Vsem drugim pa naj bo odpuščeno," doda Marko. "Vtisne naj se jim na čelo znak zločestva in naj odidejo v svojo deželjo!"

"Naj se poberejo in vse zlo naj gre z njimi!" kliče ljudstvo.

Zdaj se obrne Marko k bojevnikom in jim raztolmači sodbo: "Ako niste razumeli naše razsodbe, jo ponavljam v vašem jeziku. Incendiaro in Adulatore sta obsojena v smrt na grmadi. K tej obsodbi ne morete

oporekati, kajti obtožnico ste si napisali že v Zlogradu, prečital jo je sodnik in vi ste jo vsi potrdili. Vsem drugim, prizanesemo. Vrnite se k svojim materam in si boste lahko pisali novo obtožnico. Vidva pa, Bonomo in Brigante, pojdita v imenu Pravice in oznanujta po svoji deželi neumrjoče nauke človekoljubja."

Bonomo in Brigante stopita iz vrst, podasta Marku roko, se prijazno poslovita in odideta v navzdolje.

"Grmada dogoreva!" opominja Gorjačev.

"Tomaž, takoj ji priložimo piččo, ga potolaži Marko. "Kar pričnimo! Incendiaro, ti si obsojen prvi v ogenj!"

Incendiaro pogleda izpod čela in surovo zarohni: "To je zločin! Usmrtiti se ne dam od sužnjevi!"

"Molči, seme vse nesreče!" zakriči nad njim Gorjačev.

Bojevniki se prestraši in postane krotkejši: "Ali taka smrt! Smrt na grmadi — to je grozno!"

"Čemu se upiraš," mu reče Marko mirno. "Tako smrt je vendar najlepša, kakor si rekli, in v običaju že staroslavne vaše nacije . . ."

Incendiaro se ugrizne v jezik in nadaljuje pohleвно: "Ali pomislite, živega človeka v ogenj — to ne gre!"

"Brez milosti!" vpije množica.

"Ne obotavljaj se! Pojdi v ogenj zlepa!" mu ukazuje Gorjačev.

Bojevniki obide groza. Prične se zvijati in jokati, trga si odelo in lase, nato pa plane kvišku, bega po morišču, išče izhoda, zažene se v vrste a ne more dalje. Tedaj pa se okrene, izusti psovko in se požene v ogenj . . .

A le za hip in zopet plane kvišku in strašno zajeci: "Ojeee, ojeee! Peče, peče, pomagajte!"

Ožgane lase si puli, pekoče odelo si para, tudi, vrže se na tla otepava okrog sebe, prosi milosti.

"Se enkrat v ogenj!" ukaže Gorjačev. Marko pa pomišlja, nato pa mahne z roko in reče:

"Naj ti bo prizanešeno. Občutil si pekočino ognja, zato pojdi z lepim zguedom kaži svetu neusahljive vire usmiljenja . . . Vstani in poberi se!"

Bojevniki vstane, si obriše sa-jasti obraz in se molče okrene. Zakletniki mu pokažejo pot in ga brenejo v navzdolje.

Na vrsti je Adulatore. Ne pomagajo mu prošnje ne ihtenje, ne valjanje po tleh.

"Na noge!" rohni Gorjačev.

"Veš, kam pelje pot, drugega izhoda ni!"

Ko uvidi bojevniki, da ni rešitve, jekne zdvojeno: "Dajte mi vsaj bodalo, ogenj peče!"

"Le hitro!" ukazuje Gorjačev. "Na vrsti so še drugi, a solnce že zahaja! — Zagrabita ga, Martin in Janez!"

"Ojee — ojee!"

Hrabričev in Sklarjev ga porabita in vržeta v grmado. Zubelj hlastne, bojevniki tudi, pretresljivo zakriči — a le za hip. Obraz se mu božjastno spači, počrni, noge se mu krčijo in počasi iztegujejo — zubelj ga hlasta v pepel . . .

Tedaj pa dvigne Marta glavo in zahrope: "Marko, zdaj lahko umrjem. Ti se vrneš v življenje, nego si ga! Najina sreča je bila le tuga, najina ljubezen le bol, najina pot vsa trnjeva. O Marko, na Lobanjiku se razhajava, ti v novo trnje, jaz pa v grob."

Marko se skloni k njej, ji boža svilene lase in šepeta z bolestnim glasom: "Marta! Življenje moje, bol moja in tuga moje sreče! Marta, vstani in pojdi na novo pot! Marta, med cvetoče trnje . . ."

Marta se bridko nasmeje in šepne s poslednjim naporom. "Zbogom, Marko! Srečen bodi! Naj te spremlja ljubezen, ki mi Marko! . . . "Bolestno ga po-

gleda zadnjikrat, povese glavo in izdihne . . ."

"Marta!" krikne Marko in se zgrudi na kolena. Marta se ne drami več. Dvigne ji glavo, jo poljubi na čelo, zatise ji oči in jo položi na zemljo . . . Množica se zgrne okrog nje, vse povese glave in šepete vzdihne trpke žalosti . . .

Gorjačev si potisne povhovo na čelo in spregovori: "Ogenj dogoreva, na vrsto prideš ti, Krivoprišežnik. Pripravi se!"

Krivoprišežnik se zgrozi in jekne: "Milost, bratje!"

"Molči in izgini v ogenj!" mu ukazuje Gorjačev.

"Ne v smrt, ne v smrt!" otepava okrog sebe. "Umreti si ne želim!"

"Očtomorec! Krvoskrumnež! Udari iz množice srdito.

Krivoprišežnik zdrsne na kolena in z njim se zgrudijo ostali štirje obsojenci.

"Milost, bratje!" kličejo.

"Kakšni bratje?"

"Vaši bratje smo!"

"Pljunki naši, krvosramneži!" jim udari trdo v odgovor.

"Prizanesite, bratje!" ponavlja o proseče.

"Brez milosti!" zagrm množica.

"Reši nas ti, Marko!"

Marko vstane in otrese z glavo: "Sramujem se vas, kakor ste se vi mene sramovali!"

"Hoteli smo le tebi dobro!" jeclja Krivoprišežnik. "Ne bilo bi tega, ako bi ti nas poslušal!"

"In svojo mater zabodel!"

"Odpusti, Marko, odpusti svo-jim bratom!" prosijo jokaje.

Marko dene roko na srce in jim reče: "Lačni smo bili, pa se nas niste usmilili, tepeni smo bili, pa ste nas zasmehovali, bol-ne zaničevali, bedni smo bili, pa ste se nas sramovali . . ."

"Kako smo mogli skrbeti za vas ali ravnati drugače kakor sta nam velevala dolžnot in služ-ba?"

"Denar in zloba!" jih zavrne Marko.

"Ooo!"

"Grmada ugaša!" opomni Gorjačev.

Marko se ozre na bojevnike in ukaže: "Puške v grmado, ne rabimo jih več! Orožje se mi stуди, naj ga pogoltno ogenj!"

Ko so zmetali orožje v ogenj, ukaže Tomaž: "Pljunkte na vrh! A nihče izmed nas naj se ne dotakne njih gobavih teles, zlo-dejnikji sami jih zmečejo v o-genj!"

Marko dostavi: "Mladež, na- bo zate večno tlela v grobu . . . prej! Glejte, malčki, kako umirajo naši izdajniki!"

Obsojenci zatulijo, planejo pokouci, iščejo izhoda, iz sebe bljujejo ostudne psovke, kolnejo svojo dušo, besne obsedeni, po-

pada jih blaznost . . .

"Brez milosti!" tirja množica.

Gorjačev namigne bojevnikom, ti tlesknejo z rokami, zasmehoni pahnejo drugega drugemu v ogenj . . . Obsoj-divje zatulijo, zahropejo, za-se na grmadi — ali plamen suje . . .

"Kaj je to? Ogenj ugaša!" kliče nekdo.

"Kaj to pomeni?" potrdi drugi.

Ogenj ugasuje. Zubelj spačil le obraze in se obrnila . . .

"O groza! Ogenj jih ne- ra!" se zgrozi množica.

"Da," pritrdi Marko. "Za-jih ne mara in tudi zubelj mara njih trupla . . . Vstane nesrečniki, bežite in skrijte se v temnino!"

Obsojenci se dvignejo, a dje si zakrijejo obličje pred spačenimi obrazi . . . Nihče pogleda nesrečnikov, ki se še otkrenejo in se spu- stijo . . .

Zakletniki snamejo z glave jeknikom njih znake s prsi.

(Dalje na 3. strani)

THE MAY CO'S BASEMENT

Zgleda kot kožuhovina . . . se nosi kot kožuhovina!

Novo 1941-42

Uralaine

blago perzijskega stila
SUKNJE

Po nizki ceni . . . samo
19.94

Po najnovjših HIRSHMAUR vzorcih

Vi boste morali priti v trgovino in si ogledati te suknje, da boste mogli v resnici upoštevati njih lepe stile, izvrstno delo, in krasno blago perzijskega stila, ki je zelo podobno pristni kožuhovini! Mere 12 do 20 in 38 do 44 za ženske in dekleta.

- Lahki načini za kupiti:
- Majhen depozit drži suknjo v "Will Call"—shranitev je brezplačna. Imate lahka odplačila in suknjo boste imeli plačano, ko boste pripravljeni, da jo vzamete domov.
 - Poslužite se našega načrta za odplačevanje na obroke.
 - Poslužite se "Charge Account"—Nakup se bo dalo na račune s 1. novembrom.
 - Rabite kreditne kupone — imate 5 mesecev časa za odplačevanje.

Te suknje so podložene z Satin De Sylva

The May Co. Basement

Enjoy Hotel Breakers with 1800 comfortable rooms at moderate rates. World's Finest Bathing Beaches.

JULY 25 thru JULY 31

ORRIN TUCKER AND HIS ORCHESTRA featuring **BONNIE BAKER**

Nightly at 8:30 . . . 50¢
Sat. and Sun. Nights . . . 75¢
Matinee Sunday . . . 25¢

AUG. 1 thru 7—GLEN GRAY and the "CASA LOMANS"
Ohio Route 2, U.S. 6. Rail or bus to Sandusky. Steamers from Cleveland, Detroit and Toledo.

Playground of the Great Lakes

SE NE BO ŠLO ZA VRAT!

Vi ne boste ničesar tvegali ako boste poskusili

ZGANJE ZA VSE NAMENE
Baš pravo zganje za Old Fashioneds, Whiskey Sour's, Manhattans, highballs ali za njih samega. Priporoček pravega gostitelja.

Caravan
Samo čisto zganje
Cisto zganje v je staro 4 leta ali več

\$1.00

Poln pak. Code No. 103
\$1.95 poln pak. Code No. 104

JAS. BARCLAY & CO., Inc.
Detroit, Mich., U.S.A.

PIKNIK SLOVENSkih GROcERISTOV IN MESARJEV V COLLINWOODU na PINTARJEVI FARMi v nedeljo dne 27. JULIJA

Razdeljenih bo okrog 1,000 NAGRAD. Trije glavni dobitki bodo dvignjeni točno ob 2. URU POPOLDNE.

Zahtevajte brezplačne nagradne listke pri vašem groceristu in mesarju. Pijača in jestvine polovična cena. Izboren orkester.

ZELO LAHKO JE PRIHRANITI DENAR, KO SE DNEVNO VOZITE S POULIČNO — ALI NE?

SEVEDA! VI SI LAHKO PRIHRANITE DO \$200 NA LETO SAMO NA VOZNIJI IN STROŠKIH ZA POKANJE.